

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Věry Balejové a soudkyň JUDr. Marie Trnkové a Mgr. Heleny Nutilové v právní věci žalobce **FVE Jílovce, s.r.o.**, České Budějovice, Nemanická 2722, proti žalovanému **Odvolacímu finančnímu ředitelství v Brně**, Masarykova 31, o žalobě proti rozhodnutí ze dne 6. 10. 2015 čj. 32895/15/5200-11433-700681, **t a k t o :**

Žaloba se z a m í t á.

Žalovaný n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou doručenou dne 27. 11. 2015 Krajskému soudu v Českých Budějovicích se žalobce domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne čj. 6. 10. 2015 čj. 32895/15/5200 - 11433 - 700681, kterým byla zamítnuta odvolání žalobce proti rozhodnutím Specializovaného finančního úřadu ze dne 9. 1. 2015, 15. 1. 2015, 5. 3. 2015, 23. 3. 2015, 14. 5. 2015 a 18. 6. 2015 a tato rozhodnutí byla potvrzena.

Žalobce v žalobě dovedl aktivní legitimaci, jakož i pasivní legitimaci žalovaného. Současně uvedl, že v dané věci je dána věcná i místní příslušnost krajského soudu. Poukázal i na to, že vyčerpal všechny řádné opravné prostředky, z čehož dovedl přípustnost žaloby, která byla podána v zákonné lhůtě. Vzhledem ke skutkové souvislosti napadených rozhodnutí

směřuje žaloba proti více rozhodnutím současně, a to z důvodu vhodnosti společného řízení a i s ohledem na hospodárnost řízení. Žalobce s výrokem napadených rozhodnutí nesouhlasí, má za to, že postup žalovaného, který spočívá ve výběru odvodu září až prosinec 2014 a leden až březen 2015 je protiústavní, neboť porušuje právo na legitimní očekávání a vlastnické právo v jeho základu. Postup žalovaného nepřipustným způsobem porušuje základní princip, a to zákazu retroaktivity právních norem, když v dané věci se nejedná o tzv. retroaktivitu pravou, nýbrž o retroaktivitu nepravou. Tato retroaktivita je v zásadě přípustná, nicméně v případech, kdy je v kolizi se základními principy je tato retroaktivita vyloučena. Těmito principy je ochrana vlastnického práva ve smyslu článku 11 Listiny základních práv a svobod a ochrana práva na legitimní očekávání. Žalobce proto navrhuje zrušení rozhodnutí žalovaného a vrácení věci k dalšímu řízení.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Vyslovil souhlas, aby soud rozhodl o žalobě bez nařízeného jednání. Žalovaný připomněl platnou právní úpravu a vztahy z ní vyplývající. Odvod je pro účely daňového řádu daní a provozovatel soustavy je povinen jej srazit a vybrat. K námitce protiústavnosti odvodu žalovaný odkázal na nález Ústavního soudu ČR sp.zn. Pl.ÚS 17/11 ze dne 15.5.2012. Dle tohoto nálezu Ústavní soud dospěl k závěru, že se nejednalo o zásah, který by ve svém důsledku znamenal porušení ústavně zaručených práv dotčených subjektů, a to ať se jedná o vlastnické právo či svobodu podnikání, případně nerespektování základních náležitostí demokratického a právního státu. Správce daně postupoval v souladu se základními zásadami daňového řízení dle § 237 daňového řádu, přezkoumal, zda plátce srazil odvod v zákonem stanovené výši a odvedl jej v zákonném termínu svému místně příslušnému správci daně. Správce daně v postupu správce neshledal žádné pochybení. Žalovaný odkázal na další konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu a na usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 17. 12. 2013 čj. 1 Afs 76/2013-57, kde bylo judikováno, že tyto dopady nelze řešit v řízení o stížnosti, ani v soudním navazujícím řízení. Likvidační účinky lze řešit prostřednictvím institutu prominutí daně. Použitý právní předpis je pro finanční orgány závazný až do okamžiku, kdy by byla vyslovena Ústavním soudem jeho protiústavnost. Tato situace nenastala. Žalovaný dále odkázal na usnesení Ústavního soudu III. ÚS 2388/13, III. ÚS 2916/13 a III. ÚS 2300/13 a III. ÚS 2305/14. Žalovaný postupoval vůči žalobci v souladu s platnou a účinnou právní úpravou. Rozhodnutí netrpí nezákonností.

Ze správních spisů finančních orgánů vplynuly pro věc následující rozhodné skutečnosti:

Žalobce měl uzavřenu smlouvu se společností E.ON Distribuce, a.s. se sídlem České Budějovice o dodávce elektřiny vyrobené z obnovitelného zdroje s převzetím závazku dodat elektřinu. V souladu se smlouvou dodal žalobce elektrickou energii v období září 2014, říjen 2014, listopad 2014, prosinec 2014, leden 2015, únor 2015, březen 2015. Distributor neuhradil žalobci výkupní cenu v plné výši, ale z výkupní ceny srazil odvod za elektřinu ze slunečního záření podle § 7a a násl. zákona č. 180/2005 Sb. ve znění zákona č. 402/2010 Sb.

Žalobce proto podal stížnosti na postup plátce odvodu, jenž provedl příslušnou srážku, které správce daně posoudil výše označenými rozhodnutími jako nedůvodné a zamítl je. V odůvodnění je uvedeno, že plátce odvodu bez výjimky měl zákonnou povinnost srazit, vybrat a odvést předmětný odvod, neboť pro to byly naplněny zákonné podmínky. Plátce odvodu postupoval v souladu se zákonem č. 180/2005 Sb. ve znění zákona č. 402/2010 Sb., který nabyl účinnosti dne 01.01.2011. Podle tohoto zákona je poplatníkem odvodu výrobce elektřiny, plátcem je provozovatel přenosové soustavy nebo provozovatel regionální

distribuční soustavy. Základem odvodu je částka bez daně z přidané hodnoty hrazená plátcem formou výkupní ceny za kalendářní měsíc. Sazba odvodu činí 26 % a plátcce je povinen odvést ji do 25 dnů po skončení odvodového období a ve stejné lhůtě je povinen podat vyúčtování odvodu. Vzhledem k tomu, že odvod má charakter daně ve smyslu § 2 odst. 3 daňového řádu, plátcce daně postupuje podle ustanovení § 233 daňového řádu. V dané věci plátcce svou zákonnou povinnost splnil, neboť podmínky pro odvod za elektřinu vyrobenou ze slunečního záření byly splněny. Plátcce postupoval v souladu s účinnou právní úpravou, kterou je vázán.

Proti rozhodnutím správce daně se žalobce v zákonné lhůtě odvolal. O odvoláních žalobce rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím, které je odůvodněno tím, že správce daně postupoval v souladu se zákonem, jímž byl změněn zákon o podpoře výroby elektřiny. Rozhodnutí přezkoumal v rozsahu požadovaném v odvolání i z hlediska ustanovení § 114 odst. 3 daňového řádu a neshledal v postupu správce daně nesprávnost nebo nezákonnost. Přihlédl i k nálezu Ústavního soudu Pl. ÚS 17/11. Plátcce odvodu není dána žádná zákonná možnost svým povinnostem nedostát, aniž by mu nesplněním uvedených povinností vznikla majetková a sankční odpovědnost za nesplnění zákonem uložených povinností. Namítal-li žalobce protiústavnost odvodu, pak k tomu žalovaný odkázal na citovaný náleze Ústavního soudu, kde byly žalobcem tvrzené důvody protiústavnosti (rozpor s právem týkající se svobody podnikání, retroaktivitu, diskriminaci, nepřiměřenost a další) vypořádány. Žalovaný připustil, že zavedením solárního odvodu došlo k faktickému snížení podpory poskytované provozovatelům fotovoltaických elektráren, ale nejednalo se o zásah, který by znamenal porušení ústavně zaručených práv dotčených subjektů. Ovlivní-li zavedení solárního odvodu cash flow některých výrobců elektřiny, může plátcce odvodu správce daně požádat o posečkání úhrady tohoto odvodu, popř. jeho rozložení na splátky a správce daně má možnost, v individuálních zdůvodněných a průkazně doložených případech, takové posečkání povolit.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen s.ř.s.), v mezích daných žalobními body a dospěl k závěru, že žaloba důvodná nebyla.

Předmětem přezkumu je rozhodnutí žalovaného, kterým byla zamítnuta odvolání žalobce proti zamítnutí stížností správcem daně na postup společnosti E.ON Distribuce a.s. při zavedení srážky a odvodu z elektřiny ze slunečního záření a tato rozhodnutí potvrzena. Žalovaný dospěl k závěru, že plátcce odvodu ve správné výši odvod z elektřiny ze slunečního záření za předmětná období řádně srazil a odvedl.

Žalobce v žalobě zrekapituloval průběh daňového řízení a žalobou napadené rozhodnutí označil za nezákonné. Vznosl výhrady proti postupu plátcce daně, který byť se na prvý pohled jeví jako souladný s platnou právní úpravou, je protiústavní, porušuje zejména právo na legitimní očekávání a porušuje vlastnické právo v jeho základu. Zároveň žalovaný svým postupem nepřipustným způsobem porušil základní princip zákazu retroaktivity právních norem, když v daném případě se jedná o retroaktivitu nepravou, která je v zásadě přípustná, nicméně v dané věci jedná se o retroaktivitu, která je v kolizi se základními principy, a tudíž je vyloučena. Těmito principy je zejména ochrana vlastnického práva a ochrana na legitimní očekávání.

Námítky, které žalobce vznosl, jak vyplývá z předchozího odstavce, jsou formulovány pouze v obecné poloze a jsou namířeny proti platné právní úpravě, jejíž soulad s ústavním pořádkem přísluší řešit pouze Ústavnímu soudu. Krajskému soudu v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu nepřisluší se takto formulovanými žalobními námitkami, stejně

jako žalovanému v daňovém řízení, zabývat. Žalovanému příslušelo posoudit správnost a zákonnost postupu plátce daně. Tuto povinnost žalovaný splnil a uzavřel, že plátce nepochybil, neboť odvod byl sražen a odveden ve správné výši a včas.

Soud poukazuje v prvé řadě na platnou právní úpravu, kterou komplexně a přehledně shrnul Nejvyšší správní soud v usnesení rozšířeného senátu ze dne 17.12.2013 sp.zn. 1 Afs 76/2013 pod body 21 – 26 tohoto usnesení. K tomu lze citovat z tohoto usnesení „... (21) *prvním zákonem České republiky, který samostatně upravoval problematiku výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, byl zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie, účinný od 01.08.2005. Ten implementoval směrnici 2001/77/ES, která pro ČR stanovila indikativní cíl výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů ve výši 8 % hrubé domácí spotřeby elektřiny do roku 2010. (22) Tento zákon dal rovněž Energetickému regulačnímu úřadu (dále jen ERÚ) pravomoc stanovit výši podpory obnovitelných zdrojů. Výrobce energie si přitom mohl vybrat ze dvou druhů podpory: povinného výkupu za výkupní ceny stanovené ERÚ a zelených bonusů. Výkupní ceny a zelené bonusy byly pro různé kategorie obnovitelných zdrojů diferencované, a to s ohledem na rozdílné investiční a provozní náklady jednotlivých typů obnovitelných zdrojů. (23) V reakci na prudký nárůst počtu fotovoltaických elektráren byl přijat zákon č. 402/2010 Sb., kterým byl novelizován zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie. Tato novela zavedla s účinností od 01.01.2011 úpravu solárního odvodu (§ 7a - § 7i). Předmětem solárního odvodu, který je ve smyslu § 2 odst. 3 písm. b) daňového řádu daní, je elektřina vyrobená ze slunečního záření v období od 01.01.2011 do 31.12.2013 ze zařízení uvedeném do provozu v období od 01.01.2009 do 31.12.2010. (24) Poplatníkem odvodu je výrobce, pokud vyrábí elektřinu ze slunečního záření, plátcem odvodu je provozovatel přenosové soustavy nebo provozovatel regionální distribuční soustavy. Výše odvodu činila v případě výkupní ceny 26 % a u zeleného bonusu 28 % ze základu odvodu, tj. částky bez daně z přidané hodnoty uhrazené plátcem odvodu formou výkupní ceny nebo zeleného bonusu poplatníkovi odvodu za elektřinu ze slunečního záření vyrobenou v odvodovém období. (25) Odvodovým obdobím je kalendářní měsíc, odvod ze základu odvodu je povinen srazit nebo vybrat plátce odvodu, a to 25 dnů po skončení odvodového období; ve stejné lhůtě je povinen podat vyúčtování odvodu. Správu odvodu vykonávají územní finanční orgány, které postupují podle daňového řádu. (26) Zákon o podpoře obnovitelných zdrojů byl s účinností k 01.01.2013 zrušen a nahrazen zákonem č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie, a o změně některých zákonů.“*

Pro posouzení převážné části námitek uplatněných žalobcem postupoval soud podle nálezu Ústavního soudu ČR ze dne 15.05.2012 č.j. Pl. ÚS 17/11, kterým Ústavní soud návrh na zrušení některých ustanovení zákona č. 180/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zamítl. Ústavní soud neshledal tvrzenou protiústavnost napadených ustanovení zákona, zabýval se ústavností zavedení odvodu z elektřiny ze slunečního záření (novelizace zákona č. 180/2005 Sb. zákonem č. 402/2010 Sb.). A dovodil, že zavedením odvodu za elektřinu ze slunečního záření došlo v podstatě ke změně výše podpory, která je provozovatelům FVE poskytována. Ustanovení § 7a – § 7i působí účinky nepravé retroaktivity, neboť v jejich důsledku do budoucna dochází o částku představovanou výší odvodu ke snížení podpory výrobcům, jimž patnáctiletá doba garancí počala plynout před účinností zákona č. 402/2010 Sb. Zdaňovací období, v němž je vyrobená elektřina předmětem odvodu, účinností právního předpisu teprve začíná, předmětem odvodu není elektřina vyrobená před účinností zákona. Ústavní soud konstatoval obecnou přípustnost nepravé retroaktivity. V této souvislosti uvedl dále ke zmiňovanému pojmu legitimního očekávání, jehož podstatou je majetkový zájem, že byl hodnocen v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva. Ústavní soud posuzoval i hledisko proporcionality a zájem provozovatelů FVE na zachování zákonem

stanovené ceny bez dalšího krácení odvodem, který neshledal. Ústavní soud konstatoval, že je prioritní, že i po přijetí legislativních změn zůstala zachována podpora využití obnovitelných zdrojů energie v míře, která zajistí garanci výše příjmů. Neshledal diskriminaci výrobců solární energie, jejichž výroby byly uvedeny do provozu od 01.01.2009 do 31.12.2010 oproti těm, kteří uvedli výroby do provozu dříve. Nebyl porušen princip ústavní rovnosti. V citovaném nálezu je vysloven závěr, že přijetím zpochybňované právní úpravy se nejednalo o zásah, který by ve svém důsledku znamenal porušení ústavně zaručených práv dotčených subjektů, ať již se jedná o právo vlastnické či svobodu podnikání, případně nerespektování základních náležitostí demokratického a právního státu. Zpochybňovaná ustanovení nejsou v rozporu s ústavním pořádkem.

Ve světle tohoto nálezu Ústavního soudu a s přihlédnutím k v současné době dostupné judikatuře Nejvyššího správního soudu, kupříkladu rozsudku ze dne 04.04.2013 č.j. 1 Afs 5/2013-35; ze dne 28.03.2013 č.j. 1 Afs 7/2013-33; ze dne 15.08.2013 č.j. 2 Afs 13/2013-28; ze dne 30.07.2013 č.j. 2 Afs 53/2013-27; ze dne 23.04.2013 č.j. 7 Afs 104/2012-31 dospěl soud k závěru, že správní orgány, které se zpochybňovaným odvodem zabývaly, postupovaly v souladu se zákonem. Zákonné garance poskytnuté výrobcům elektřiny z obnovitelných zdrojů nebyly porušeny. Nedošlo k porušení ani dalších principů, a to práva na legitimní očekávání, či porušení vlastnického práva v jeho základu, a v případě Ústavním soudem shledané nepravé retroaktivity se nejednalo o případ, který by byl v kolizi se základními principy, na nichž stojí ústavní pořádek státu, a tudíž je taková nepravá retroaktivita vyloučena. Těmito námitkami se podrobně zabýval Ústavní soud ČR ve výše citovaném nálezu a rovněž vyplývají i z citovaných rozhodnutí Nejvyššího správního soudu.

Správce daně mohl v uvedeném řízení hodnotit (jak vyplývá i z usnesení NSS sp. zn. 1 Afs 76/2013) pouze to, zda byl postup plátce daně v souladu se zákonem. V tomto směru, jak vyplývá z rekapitulace řízení, správce daně tímto způsobem postupoval. Zákon stanovil povinnost kategoricky srazit nebo vybrat odvod a v tomto směru nepřipustil žádné výjimky. Nadto je třeba uvést, že kromě obecné výtky žalobce, že došlo k porušení práva na legitimní očekávání a je porušeno i vlastnické právo v jeho základu, žalobce žádné konkrétní výhrady k rozhodnutím neuplatnil. Krajskému soudu v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu proto příslušelo se takto formulovanými žalobními námitkami rovněž zabývat pouze v obecné poloze. Soudu nepřísluší vyhledávat za žalobce nezákonnosti v postupu správních orgánů. Žalovanému v dané věci příslušelo posoudit správnost a zákonnost postupu plátce daně. Tuto povinnost žalovaný splnil a uzavřel, že plátce nepochybil, neboť odvod byl sražen a odveden ve správné výši a včas. Soud ve světle nálezu Ústavního soudu č.j. Pl. ÚS 17/2011 a stávající judikatury Nejvyššího správního soudu se s tímto závěrem žalovaného ztotožnil.

Soud poznamenává, že podle Ústavního soudu nelze vyloučit, že v individuálních případech některé z posuzovaných ustanovení o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů může působit na výrobce elektřiny likvidačně, či zasáhnout samotnou majetkovou podstatu výrobce v rozporu s článkem 11 Listiny a v takovém případě by jeho použití bylo protiústavní. V daném případě však žalobce neuplatnil žádné konkrétní námitky a nepředložil ani žádné konkrétní důkazy vztahující se k němu samotnému. Namítá pouze obecně, že odvod je protiústavní, porušuje právo na legitimní očekávání a porušuje vlastnické právo v jeho základu. Důsledky tedy žalobce blíže neupřesnil, jeho tvrzení jsou pouze obecná a nebyla podpořena žádnými konkrétními důkazy. Soud se proto nemohl zabývat možnou nepřipustností nepravé retroaktivity v konkrétním případě žalobce, a proto v souvislosti s tím odkazuje na nález Ústavního soudu (srov. rozsudek ze dne 28.11.2012 č.j. 8 Afs 60/2012-27 či ze dne 20.12.2012 č.j. 1 Afs 80/2012-40).

Co se týká vztahu úpravy odvodu z platby za elektřinu vyrobenou ve fotovoltaické elektrárně a ustanovení § 6 zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, která upravují výši cen za elektřinu z obnovitelných zdrojů a zelených bonusů, je postačující uvést, že zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů založil provozovatelům fotovoltaických elektráren očekávání, že investice do jejich vybudování a provozu se jim vrátí díky garantovaným cenám do 15 let od připojení elektrárny do distribuční soustavy. I přes zavedení tzv. odvodu je díky výši garantovaných výkupních cen v porovnání s náklady na pořízení fotovoltaických elektráren, které dramaticky poklesly, zajištěna návratnost investice v horizontu 15 let. K porušení zákonem založeného legitimního očekávání tedy nedošlo. Pokud tedy provozovatelé fotovoltaických elektráren předpokládali s ohledem na štedře nastavený systém podpory, že náklady na pořízení a provoz se jim vrátí dříve než za 15 let, pak toto jejich očekávání nepodléhá ochraně, jelikož jim nebylo založeno zákonem, nýbrž pouze subjektivním přesvědčením, že nedojde k žádné změně podmínek podpory výroby elektrické energie ze slunečního záření. Předpokladem neměnnosti právní úpravy z požadavků právního státu v žádném případě nevyplývá. Ústavně právní intenzity nedosahuje ani záruka zachování výše bonusů za jednotku elektřiny po dobu 15 let od roku uvedení zařízení do provozu (viz bod 87 citovaného nálezu, srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 7 Afs 104/2012-31).

Soud uzavřel, že žaloba důvodná není, a proto ji jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

O žalobě bylo rozhodnuto bez jednání dle § 51 odst. 1 s.ř.s., neboť účastníci projevíli s takovým procesním postupem souhlas.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník řízení, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníku, který ve věci úspěch neměl. Žalobce v řízení úspěch neměl, žalovanému žádné náklady s tímto řízením nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, proto soud žalovanému náklady řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž

směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Krajský soud v Českých Budějovicích
dne 22. ledna 2016

Předsedkyně senátu:
JUDr. Věra B a l e j o v á v. r.

Za správnost vyhotovení :
Prázdna Jaroslava